

kakoršno nahajamo pri Nemcih govorečih na pr.: *Vor- und Nachmittags, während und nach der Schule*. Pravi Slovenec ne poreče: do in popoldne, v in po šoli, ampak: dopoldne in popoldne, v šoli in po šoli. A takemu, ki se drži samo nemške navade, ne premišljuje, kaj piše in kakó piše, utegne ulti celo „pred in po šoli“, da-si pred in po različen padež za sabo imevata. Tako stoji v neki knjigi: „Torej naj bo dovolj vode v ali blizu kleti“ (namesto: dovolj vode v kleti in blizu nje). Ako nekateri zametujejo že tako skrajševanje, kakor je v stavku: „Ne vem, bodem li Vam mogel pisati *ali ne*“ ter rajši pišejo: „Ne vem, bodem li Vam ali ne bodem mogel pisati“, — kaj da rečemo še le o stikanji predlogov z veznikoma: *in, ali*? Take pisave se je torej kaj skrbno ogibati.

10.

Za „*Element*“ nahajamo v češkem jeziku: *živěl*, *živla*, v poljskem pa *żywiól*, *żywiólu* že v spisih iz XVI. veka, in iz češčine so to besedo, — ki je nima Vukov srbski niti Miklošičev staroslovenski slovar (staroslovenščina in ruščina pozná za „*Element*“ tujko: *stihija*), — Hrvatje že davno sprejeli ter pišejo: *živěl*, *življa*, *življu* itd. in mi jih v tem posnemamo. Nekateri pa rajši sklanjajo besedo *živěl*, kakor da ji je *e* nepremeljiv, *živěl*, *živělja*; vendar se meni češko-hrvatsko sklanjanje zdi biti vrednejše priporočila, enkrat že z ozirom na Hrvate, in drugič tudi zato, ker je slovenskim ustom nekako primernejše; torej: *živěl*, *življa*, *življi* itd. kakor *zuběl*, *zublja*.

(Konec prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Zapravljivost pri Turškem sultanu.* *) V nekem pismu, ki ga je spisal sin iz Ofenheimove pravde znanega Brassey-a, in katero je unidan razglašeno bilo, beremo o potratu in zapravljivosti na dvoru sultanovem to-le: Dohodki vsakoletni z dokladami Turškega sultana znašajo nad 20 milijonov goldinarjev; povsod na bregovih Bospora ima večidel krasnih palač in kioskov po milji saksebi na kupe. Za kosilo, pri katerem zmirom sam sedi, ima pripravljenih 94 skled, pa še v 10 družih palačah je kosilo pripravljeno za nj, ko bi se mu poljubilo, kje drugod obedovati. Konj ima 800, bab pa 700, 350 služabnikov in skopec mu je na službo. Za to strašansko gospodarstvo zakoljejo vsako leto 40.000 volov; vrh tega ima 200 ovac na razpolaganje, 100 jagnjet, 10 telet, 400 kokoši, 100 parov golobov in 50 mladih gosek. — Med tem ko sultan tako grozno zapravlja, pa po več deželah njegovega cesarstvo ljudstvo lakote umira. Taka je na svetu!

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

III.

Ponarejeni bankovci.

(Dalje.)

„Pa ste vendar vzeli bankovce seboj?“

„Najprej sem jih hotel nazaj dati, pa skušnjava je bila za-me prevelika. Vzamem jih in jamem spravljati med ljudi, zlasti po sejnih, katere sem pridno obisko-

*) Sultan je arabska beseda in po naše pomeni vladar.

val. Spečal sem onih sto in prinesel Jonasu 500 gold. za-nje, potem sem dobil jih še sto —“

„Katerih ste pa le trideset spečali,“ opomnim jaz, kajti zdaj mi je znano, kaj pomeni na onem lističu tisti „U.“, namreč učitelj.

„Spečal sem jih 70,“ odgovori učitelj.

„Kako pa, da stoji na tem listu le 30?“

„Ker jih je 40 prav za prav spečal krčmar, ki je bil tretji v zvezi. To vam bom brž razložil. Nekega dne — tega je že čez pol leta — sedim v posebni sobi pri krčmarju, kar pride Linar in praša krčmarja, če mu more štiri stotake zdrobiti. O, se bo že dobilo, odgovori ta in pride k meni. Imate kaj pri sebi? me praša, kar bom spečal, bova delila? Jaz mu dam desetake, katerih sem bil ravno prejšnji dan dobil od Jonasa zopet sto, in on gre v prvo sobo. Radoveden, kako bo naredil, gledam jaz skoz linico in vidim, kako krčmar našteje iz svoje listnice 40 desetakov, katere dá potem Linarju, ki jih zopet prešteje in vsacega proti oknu pogleda, da bi se prepričal, če so vsi pravi. Ko se je tega prepričal, jih zadovoljen zloži skup, dá krčmarju iz svoje listnice štiri stotake in vtakne kupček desetakov v njo.“

„Kako da jih Linar, ki je, kakor pravite, vsacega posebej proti oknu pogledal, ni za ponarejene spoznal?“ prašam jaz, ker se mi čudno zdi, kar mi učitelj pravi.

„Ker so bili vsi dobri,“ odgovori učitelj.

„Dobri? Kako pa je Linar vendar prišel k ponarejenim?“

„Med tem časom, ko je Linar segel po žepnico in jemal stotake ž nje, je zamenil krčmar naglo kúpec pravih desetakov, ki so na mizi ležali, s ponarejenimi in Linar, ki tega ni zapazil, ker se je zopet proti oknu obrnil, je spravil potem ponarejene mesto pravih ter odšel misleč, da ima prave. Krčmar je na to prišel k meni in mi dal zadovoljno se smejaje tri stotake, enega pa je obdržal za se. Od teh treh je potem Jonas dobil dva, meni je pa ostal eden.“

„Vi ste vse to vedeli,“ pričnem jaz, in videli tudi, da je bil Linar ne le goljufan, ampak tudi zaprt, pa ste vendar molčali tako dolgo?“

„Molčal sem,“ odgovori učitelj z zamolklim glasom, „iz dveh vzrokov. Prvič me je motil denar, drugič pa tudi dokazov nisem imel, kajti krčmar in Jonas bi bila vse vtajila. Saj je bila hišna preiskava pri krčmarju zastoj.“

„Kdo pa je ono škatljico s ponarejenimi bankovci pod streho za dimnik Linarjeve hiše spravil? Kajti na ta način Linar tudi za te ni vedel.“

„To je storil Jonas sam. Ker se hiši skup tiščite in zid ni predebel, je skopal luknjo va nj, katero je potem zopet zadelal, ko je škatljico za dimnik skril. To sem zvedel po krčmarji in tudi sodnija bi bila lahko našla sled, če bi bila bolj natanko preiskovala; saj se mora na zidu še poznati, če prav ga je Jonas pobelil. Vse to se je zgodilo v viharji noči, ko se ropot ni mogel slišati.“

(Dal. prih.)

Naši dopisi.

Iz Senožec 21. sušca. (Na znanje.) Sl. centralni odbor c. kr. kmetijske družbe Kranjske nam je 1872. in 1873. leta raznega gozdnega semena podelil, iz katerega imamo mnogo prav lepo izrejenih čvrstih rastlik razdeliti, namreč okoli 400.000 dve- in do 400.000 triletnih črnih borovcev (*pinus austriaca*), okoli 300.000 belih borovcev (*pinus sylvestris*), do 10.000 triletnih primorskih borovcev (*pinus maritima*), do 10.000 smrek (*pinus picea*) in do 5000 triletnih murb (*morus*